

LOWAN-PO STUDIEDAGEN

*Een beredeneerd aanbod voor alle nieuwkomers:
LOWAN leerlijnen én meer*

Aan welke doelen werken we met nieuwkomersleerlingen? Wat bieden we aan in de eerste periode en hoe organiseer je dit? Een dag 'de diepte in' aan de hand van de leerlijnen en belangrijke vakoverstijgende onderwerpen.

28 + 29 maart 2023

Reehorst, Ede

Opzet dag:

Naast de twee plenaire sessies zijn er 3 keuze sessies per deelnemer. Hieronder staan de 45+ sessies beschreven. Bij de sessie staat een indicatie voor **b** beginner in het nieuwkomersonderwijs of **e** ervaren in het nieuwkomersonderwijs. We vragen iedereen om zich op te geven voor 5 sessies. We doen ons uiterste best om de keuze van iedere deelnemer mogelijk te maken. De kosten voor deze verzorgde dag zijn €175,- pp., ex. BTW.

Inschrijven voor de sessies:

Via het online formulier op onze site kan iedereen de voorkeur voor de sessies aangeven. Doe dit zo snel mogelijk, en uiterlijk voor 20 februari. Geen keuze gemaakt? Wij maken dan een mooie selectie voor jou. Na inschrijven ontvang je per mail een bevestiging. Geen bevestiging? Check je spamfolder.

Toegangsbewijs:

Na inschrijving ontvang je van ons, tenminste een week voor de studiedag, een mail die je toegang geeft tot de studiedag. Hierin staat de keuze van de sessies.

Tot 28 of 29 maart!

Met vriendelijke groet,
LOWAN werkgroep

Leerlijnen en expertisedeling

b e

1. Basis leerlijnen

Femke Scheltinga

Deze sessie gaat over de LOWAN leerlijnen. Deze zijn ontwikkeld voor diverse vakgebieden. Tijdens deze bijeenkomst kom je meer te weten over de visie achter de leerlijnen en krijg je inzicht in hoe deze leerlijnen in de praktijk kunnen worden ingezet.

Deze sessie is voor iedereen die met de leerlijnen gaat werken. Deze leerlijnen zijn ontwikkeld onder begeleiding van Dr. Femke Scheltinga (taalkundige ITTA – UVA), in gezamenlijkheid met diverse experts uit het nieuwkomersonderwijs.

2. Expertisedelers: Hoe ondersteun je scholen met 2^e/3^e/4^e jaars nk?

e

Marlien de Koning

Veel leerlingen stromen door naar het regulier onderwijs. Sommige leerkrachten hebben niet de expertise om nieuwkomers een passend aanbod te geven. Zij kunnen dan een beroep doen op een expertisedeler. De expertisedeler kan dit op verschillende manieren vormgeven. Zoals het geven van workshops, trainingen, langsgaan op een school en handvatten bieden bij het maken van een zorgplan, intakeformulier, etc. De expertisedeler werkt niet met de leerlingen zelf, maar draagt kennis over aan onderwijsprofessionals.

Deze sessie is specifiek voor de expertisedelers. Hoe deel jij je kennis? Samen delen we goede voorbeelden. Zo leren ook wij van elkaar!
de Koning – expertisedeler in regio Emmen coördinator expertisedelers

3. Expertisedelers: Hoe ondersteun je scholen met nieuwkomerskleuters?

e

Tanja Faber-Ujcic

Veel nieuwkomers van 4 en 5 jaar oud starten in een reguliere groep 1-2. Veel leerkrachten hebben niet goed voor ogen wat een nieuwkomers nodig heeft. Expertisedelers ondersteunen deze leerkrachten door het geven van workshops, langsgaan bij de school en handvatten bieden aan ib'er/leerkracht.

Deze sessie is specifiek voor de expertisedelers. We delen met elkaar hoe we leerkrachten in de groepen 1 en 2 het best kunnen ondersteunen. Welke tips hebben we voor elkaar?

Tanja Faber-Ujcic maakt deel uit van de werkgroep ontwikkelingslijnen kleuters, ze is leerkracht aan de NT2-basisschool Het Palet in Almelo

Technisch en voortgezet lezen

b e

4. Leerlijndoelen technisch lezen/ spelling & klassenmanagement

Eline van Haarlem &
Linda Toussaint

Tijdens deze sessie bekijken we de leerlijn technisch lezen en spelling. Welke leerdoelen zijn er? Wat zijn minimumdoelen en de streefdoelen? Hoe kun je met deze doelen werken in de praktijk? En hoe pak je dat aan in je nieuwkomersgroep?

Eline van Haarlem – directeur/ ib'er nieuwkomersschool Ede
Linda Toussaint – expertisedeler en ib'er nieuwkomersschool Puth
Eline en Linda zijn mede ontwikkelaars van de LOWAN-leerlijnen.

5. Klankonderwijs: aanbod en uitspraak Nederlandse klanken

b

Leonie de Heer

Onderwijs aan nieuwkomers vraagt om het vergroten van kennis en vaardigheden. Klanken staan aan de basis van taalontwikkeling. In deze workshop leer je waarom klankonderwijs een belangrijk onderdeel vormt in het onderwijsaanbod aan nieuwkomers en weet je hoe je klanklessen vorm kan geven.

Leonie de Heer – lid expertiseteam Taalschool Utrecht en adviseur PCOU Willibrord Academie

6. Aanvankelijk lezen met nieuwkomers

b

Josée Coenen

Nieuwkomers leren op een andere manier lezen in het Nederlands dan hun Nederlandstalige leeftijdsgenoten. Toch zijn leerkrachten vaak aangewezen op de reguliere methoden voor technisch lezen. In deze workshop leer je over de specifieke onderwijsbehoeften van anderstalige nieuwkomers op het gebied van leren lezen. Je oefent met het aanpassen van de werk- en leesboekjes bij Veilig leren lezen, Lijn 3 of Actief lezen, zodat je deze materialen in de toekomst zinvol kunt inzetten in jouw leesonderwijs.

Josée Coenen – taalkundige en auteur van o.a. Zien=Snappen, Bovenkamer

7. Leesplezier voor oudere nieuwkomers én hun leerkrachten

b e

Helen Reichard
Sipke Gelling

In de leesmethode Actief Leren Lezen staat het vergroten van de leesvaardigheid, het leesbegrip en het leesplezier van kinderen centraal. Plezier in lezen leidt immers tot meer lezen, en meer lezen leidt tot beter lezen. Maar hoe doe je dit nu met oudere nieuwkomers? Hoe vergroot je het leesplezier van kinderen die net in Nederland zijn? En hoe vergroot je het leesplezier van hun leerkrachten?

Helen Reichard – Leesspecialist, taalcoördinator en groepsleerkracht
Sipke Gelling – Directeur – uitgever Actief Leren Lezen

8. Verschillende methodieken vloeiend lezen

e

Saskia Lambrechts
Fleur Kraaijkamp

Hoe kan je nieuwkomers ondersteunen bij het vloeiend lezen? In deze sessie worden een aantal methodieken besproken. Ralfi (repeated assisted level feedback interaction), Connect (herhaald lezen met inzet van o.a. koor-lezen, schrijven en duo-lezen) en LIST (waarin leesmotivatie belangrijk is). Wanneer zet je wat in? Saskia deelt haar ervaringen vanuit de praktijk.

Saskia Lambrechts – Taalspecialist/ IB'er wereldschool de Vlinder
Fleur Kraaijkamp – IB'er wereldschool de Vlinder

9. Lezen met nieuwkomers vanuit redzaamheidsvisie

b e

Luc Koning

Tot voor kort ging men er vanuit dat snel kunnen lezen belangrijk is. Een reactie op het racelezen is het redzaamheidslezen. Bij het redzaamheidslezen wordt de aansporing en het oefenen snel te lezen achterwege gelaten. Voor het lezen met nieuwkomers kan dat helpen te voorkomen dat er stress wordt veroorzaakt, wordt de koppeling gelegd met de ontwikkeling van de woordenschat en kan het visualiseren en belevend lezen helpen de basis te leggen voor het begripend lezen.

Drs. Luc Koning - Orthopedagoog en promovendus RUG

Rekenen

10. Leerlijndoelen rekenen & klassenmanagement

b e

Marlien de Koning

Tijdens deze sessie bekijken we de leerlijn rekenen. Welke leerdoelen zijn er? Wat zijn minimumdoelen en de streefdoelen? Hoe kun je met deze doelen werken in de praktijk? En hoe pak je dat aan in je nieuwkomersgroep? Hoe ga je om met de verschillende niveaus van leerlingen in jouw groep?

Marlien de Koning – expertisedeler in regio Emmen en mede-ontwikkelaar LOWAN leerlijnen.

11. Inzetten van thuishalen bij bepalen van potentieel lln. met rekenen

e

Nelse van der Veer
Marian van Popta

In deze workshop nemen we jullie mee in enkele van de nieuw ontworpen, meertaliger toetspraktijken uit ons onderzoeksproject rond meertalig toetsen in het rekenonderwijs. Deze toetspraktijken zijn gericht op het inzetten van thuishalen bij het bepalen van het rekenpotentieel van de leerlingen. Deze workshop bouwt dan ook voort op kennis over het inzetten van thuishalen in het onderwijs, die we als bekend veronderstellen.

Marian van Popta – Senior onderzoeker lectoraat meertaligheid
Nelske van der Veer – Taalonderwijskundige Sem. Orth. Hogeschool Utrecht

12. Taalsteun geven in de rekenles

b e

Anne van Buul

In deze workshop leer je hoe je er door het geven van taalsteun in de rekenles voor kunt zorgen dat kinderen die de Nederlandse schooltaal nog aan het leren zijn kunnen doorleren op hun eigen rekenniveau. We bespreken manieren waarop je taalsteun kunt geven en gaan hiermee oefenen tijdens de workshop. Deelnemers mogen eventueel hun eigen rekenmateriaal meenemen om mee aan de slag te gaan.

Anne van Buul – Specialist taal-/leesonderzoek Hogeschool de Kempel

13. Taal in de rekenles

b e

Annemiek Louwerse

In deze workshop bespreken we de rol van taal in de rekenles. De workshop draait om de vragen: waarom, hoe en wat. Er worden handvatten geboden voor de voorbereiding en praktische uitvoering van taalgerichte rekenlessen. Hierbij leren leerlingen rekenen maar ook de Nederlandse taal van en over rekenen te gebruiken. De deelnemers van deze workshop ervaren hoe leerlingen geactiveerd en betrokken kunnen worden tijdens de lessen om zo effectief kunnen leren.

Annemiek Louwerse als ib/ab werkzaam op Taal Expertise Centrum Walcheren

14. Met sprongen vooruit

b e

Julie Menne

Ontdek hoe je het reken-wiskundeprogramma Met Sprongen Vooruit doelen dekkend kunt inzetten voor je onderwijs. Op basis van formatief handelen geef je productieve reken-wiskundelessen. Dit betekent onder andere dat je zelf vanuit behaalde doelen elke volgende les bepaalt. Ideaal voor het geven van onderwijs aan nieuwkomers. Tijdens deze workshop ontvang je een goodiebag waarmee je de volgende dag een Met Sprongen Vooruit les kunt verzorgen. Ook zijn we te bezoeken op de stand.

Julie Menne – bedenker en ontwikkelaar Met Sprongen Vooruit

15. BAREKA in het nieuwkomersonderwijs

b e

Simon van der Sluijs

Stel. Je hebt een bovenbouwgroep met 15 leerlingen uit 11 verschillende landen. De rekenniveaus lopen sterk uiteen. Sommige kinderen kunnen het getal Pi (π) berekenen terwijl andere kinderen oefenen met optellen en aftrekken onder de 10. Hoe ga je hier mee om?
BAREKA wordt in steeds meer nieuwkomersklassen met succes gebruikt om de basisvaardigheden van alle leerlingen te meten en daarna gericht te verstevigen. In deze workshop leer je hoe meten met BAREKA werkt.

Simon van der Sluijs – ontwikkelaar bij Schoolsupport

16. Diverse rekenmethodes: wat zijn de verschillen?

e

Kirsten Heezius (di)
Marieke Visser (woe)

Ben je op zoek naar een nieuwe rekenmethode? Tijdens deze sessie worden diverse rekenmethodes bekeken en besproken. Natuurlijk met onze nieuwkomersleerlingen in gedachten.

Kirsten Heezius en Marieke Visser – onderwijsadviseurs Rolfgroep

Spelling

17. Inzet van STAAL en Taal actief bij nieuwkomers

b e

Emine Güntepe
Dick Vijge

Met grote verschillen tussen leerlingen, is het werken met methodes soms uitdagend, maar zeker niet onmogelijk. De methodespecialisten van Malmberg delen ervaringen en tips voor het werken met Staal en/of Taal actief wanneer jij lesgeeft aan nieuwkomers. Ook professionals die nieuwsgierig zijn naar wat Staal en/of Taal actief voor hun nieuwkomers kan betekenen, zijn van harte welkom tijdens deze workshop.

Emine Güntepe en Dick Vijge – methodespecialisten Malmberg

Mondelinge taal

18. Leerlijndoelen mondelinge taal & organisatie

b e

Anita Wieling
Ank v Stekelenburg

Tijdens deze sessie bekijken we de leerlijn mondelinge taal. Welke leerdoelen zijn er? Wat zijn minimumdoelen en streefdoelen? Hoe kun je met deze doelen werken in de praktijk? En hoe pak je dat aan in je nieuwkomersgroep? Hoe ga je om met de verschillende niveaus van leerlingen in jouw groep?

Ank van Stekelenburg – ib'er en expertiseteamlid van swv po IJssel-Berke
Anita Wieling – ib'er Taalschool Leeuwarden
Ank en Anita zijn mede ontwikkelaars van de LOWAN-leerlijnen.

19. Woordenschat aanbieden met 4-takt didactiek en LOGO3000

b

Mariska Groeneveld

In deze workshop voor startende nieuwkomers leerkrachten ga je aan de slag met woordenschat. Het ontwerpen van een les met de viertakt didactiek staat centraal. Je gaat ontdekken hoe je thematisch werkt met LOGO 3000, hoe je een les indeelt en hoe je zorgt voor wisselende en uitdagende werkvormen op verschillende niveaus. Je krijgt veel praktische tips en inspiratie om mee aan de slag te gaan.

Mariska Groeneveld – leerkracht nieuwkomersonderwijs + trainer LOGO3000

20. Iedereen heeft iets te vertellen

Merlijn Wenzel (di)
en Lieke Beks (wo)

In deze praktische workshop maak je kennis met de taalronde: een methodiek die de taalontwikkeling stimuleert. In de taalronde vertellen kinderen over hun eigen ervaringen. Alle taaldomeinen komen aan bod: vertellen, luisteren, tekenen, en schrijven wisselen elkaar af en versterken elkaar. Onze ervaring is dat de taalronde juist voor nieuwkomers een laagdrempelige manier kan zijn om taal en nieuwe woorden te gaan gebruiken. Het delen van eigen ervaringen motiveert om te gaan spreken en schrijven, waardoor kinderen hun taal actief ontwikkelen.

Merlijn Wenzel - consulent Taalvorming, opleider Pedagogische Tact NIVOZ.
Lieke Beks - consulent Taalvorming en werkt als cultuurcoach

21. Spannende gesprekken stimuleren taal en denken (6+)

Resi Damhuis

Met elkaar denken en praten over een spannend onderwerp: dat zorgt voor taal- en denkontwikkeling tegelijk! Waarover praat je dan? En wat is jouw rol als leerkracht? Je leert hoe je taaldenkgesprekken meteen in je eigen klas kunt gaan uitvoeren. Bestemd voor: zowel beginnende als ervaren nieuwkomersleerkrachten die werken met leerlingen van 6 jaar en ouder

Resi Damhuis – onderzoeker en ontwikkelaar taaldenkgesprekken

22. Rijke taalomgeving neerzetten

Erna van Koeven (di)
Ellen Julius (woe)

Hoe minder taal leerlingen tot hun beschikking hebben, hoe meer we geneigd zijn ons (taal)onderwijs aan hen te versimpelen, bijvoorbeeld door teksten te verarmen of weg te houden. Maar is dat wel de juiste aanpak? In deze workshop gaan we in op het belang van rijke contexten en rijke teksten in het (taal)onderwijs aan nieuwkomers.

Erna van Koeven – Hogeschoolhoofddocent en onderzoeker Lectoraat Onderwijsinnovatie en ICT Windesheim
Ellen Julius – Taal-leesspecialist en onderwijsadviseur Rijke Taal Windesheim

23. Taal aanleren door te doen

Hanneke Pot

Hoe leren we deze kinderen zo snel mogelijk Nederlandse woorden? Een voor de hand liggende aanpak voor deze doelgroep is: Total Physical Response (TPR). TPR is: woorden leren via begrijpen, niet (meteen) via spreken. Kinderen komen dan overigens verrassend snel juist ook tot spreken. TPR is goed in te passen in alle gebruikte VVE-, taal- en andere onderwijsprogramma's.

De veiligheid van deze vorm van taal leren via TPR is voor de kinderen groot, omdat ze op geen enkel moment tot taalproductie gedwongen worden. Ze reageren in eerste instantie non-verbaal, namelijk door te handelen (de 'fysieke respons'). De context is door het gebruik van attributen en door het voor- en nadoen zo duidelijk dat kinderen de aangeboden taaluitingen direct kunnen begrijpen. Hierdoor kunnen nieuwkomers snel 'meedoen'.

Hanneke Pot - hogeschooldocent Taal didactiek bij Domein Onderwijs Innoveren (PABO) en onderzoeker. In 2018 gepromoveerd op gebied van TPR.

24. Taal aanleren door te doen

e

Hanneke Pot

Hoe leren we deze kinderen zo snel mogelijk Nederlandse woorden? Een voor de hand liggende aanpak voor deze doelgroep is: TPR.

De veiligheid van deze vorm van taal leren via TPR is voor de kinderen groot, omdat ze op geen enkel moment tot taalproductie gedwongen worden. Ze reageren in eerste instantie non-verbaal, namelijk door te handelen (de 'fysieke respons'). De context is door het gebruik van attributen en door het voor- en nadoen zo duidelijk dat kinderen de aangeboden taaluitingen direct kunnen begrijpen. Hierdoor kunnen nieuwkomers snel 'meedoen'.

Hanneke Pot - hogeschooldocent Taaldidactiek bij Domein Onderwijs Innoveren (PABO) en onderzoeker. In 2018 gepromoveerd op gebied van TPR.

25. Taalachterstand of TOS: een ingewikkeld vraagstuk

e

Janneke de Waal-Bogers

Als kinderen de Nederlandse taal niet zo snel beheersen als je zou verwachten ontstaat al snel de vraag waar dit door komt. Zou er sprake zijn van een taalontwikkelingsstoornis (TOS)? Tijdens deze lezing wordt informatie gegeven over het verschil tussen een TOS en taalachterstand, een blootstellingsachterstand en de kenmerken van tweedetaalverwerving: op welke signalen moet je letten?

Janneke de Waal-Bogers is logopedist en remedial teacher.

Begrijpend lezen

26. Lezen met begrip

e

Aurora Smit-de Groot
Evelien Wouters (di)

Onlangs verscheen de publicatie 'De zeven pijlers van onderwijs in begrijpend lezen' (Houtveen & Van Steensel, 2022). Daarin staat beschreven welke kernelementen een rol spelen bij effectief onderwijs in begrijpend lezen. Maar hoe vertaalt deze inhoud zich naar het werken met nieuwkomers? Op welke manier kun je bijvoorbeeld werken met brede, betekenisvolle thema's en rijke teksten? In deze workshop maak je zowel kennis met de recente literatuur rondom lezen met begrip, alsmede met de praktijk van een nieuwkomersschool die een aantal elementen in de praktijk uitprobeert.

Aurora Smit-de Groot van de Globe te Vlaardingen
Evelien Wouters van het Seminarium voor Orthopedagogiek, Hogeschool Utrecht.

27. Ontwikkelingen op het gebied van begrijpend lezen

b e

Jantien Dhont

Hoe zorg je voor rijk en inspirerend leesonderwijs dat bijdraagt aan het verhogen van de leesvaardigheid en leesmotivatie van alle leerlingen, dus ook de leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands? In deze workshop gaan we aan de slag met recente inzichten in effectief begrijpend leesonderwijs. Je krijgt niet alleen inzicht in leesdidactiek, maar ook in de kracht van lezen in samenhang met andere taaldomeinen en hoe je met goed taalonderwijs een bijdrage levert aan gelijke onderwijskansen. Vanuit de kerndoelen en referentieniveaus zoomen we in op de praktijk in de klas. We sluiten af met een interactieve werkvorm, die je meteen in je eigen onderwijssituatie kunt toepassen.

Jantien Dhont is taalexpert bij het SLO.

Ontwikkelingsrijn kleuters

28. Sterke leeromgeving en volgen ontwikkeling

b e

Saskia Versloot

Deze sessie gaat over de LOWAN leerlijnen en dan specifiek over de ontwikkelingsrijn kleuters. Tijdens deze bijeenkomst kom je meer te weten over de visie achter de leerlijnen en krijg je inzicht in hoe deze leerlijn in de praktijk kan worden ingezet. Deze sessie is voor iedereen die met deze ontwikkelingsrijn gaat werken. Deze ontwikkelingsrijn is ontwikkeld onder begeleiding van Saskia Versloot (taalkundige IJsselgroep), in gezamenlijkheid met diverse experts uit het nieuwkomersonderwijs.

29. Meespelen in doen-alsof-spel stimuleert taalontwikkeling

b e

Resi Damhuis

Jonge kinderen spelen graag. Gebruik de kracht van spel om natuurlijke taalverwerving te stimuleren: ga meespelen in doen-alsof-spel. Hoe zorg je dat je het spel niet verstoort maar juist versterkt? Je krijgt concrete handvatten om spelenderwijs aan taalontwikkeling te werken.

Bestemd voor: zowel beginnende als ervaren nieuwkomersleerkrachten die werken met leerlingen van 4 tot 6 jaar

Resi Damhuis – onderzoeker en ontwikkelaar taaldenkgesprekken

30. Woordenschat aanbieden met 4-takt en LOGO3000

b

Mariska Groeneveld

Deze workshop is speciaal voor startende nieuwkomers leerkrachten die in een kleutergroep werken. Hoe zorg je in een kleutergroep voor een uitdagende taalomgeving? Hoe bereid je lessen thematisch voor met LOGO 3000 en de viertakt didactiek? Hoe zorg je voor differentiatie op niveaus? In deze workshop krijg je inspiratie, tips en is er de gelegenheid om ideeën en ervaringen uit te wisselen met andere kleuterleerkrachten.

Mariska Groeneveld – leerkracht nieuwkomersonderwijs + trainer LOGO3000

31. Aansluiten bij belevingswereld – werken in hoeken

b e

Marlies Greve

Weinig taal, toch via spel in gesprek. Deze speelse workshop gaat over het begeleiden van stille, verlegen en/of laagtaalvaardige jonge nieuwkomers via fantasiespel. Hoe kun je als leerkracht voor deze kinderen een speelmaatje zijn en hen verleiden tot spontane sociale communicatie? In deze sprankelende en praktijkgerichte workshop gaan we hier samen mee aan de slag.

Marlies Greve - gespecialiseerd in het jonge kind, speltherapeut, groepstherapeut en trainer.

Sociaal emotionele ontwikkeling

32. Vreedzame school voor nieuwkomers

b e

Saskia van den Bos

Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk neem ik u mee in de integrale aanpak van De Vreedzame School. Een speciaal ontwikkelde katern voor nieuwkomers waarin we samen met kinderen & ouders werken aan sociale competenties en democratisch burgerschap. Op een Vreedzame School hebben we oog, oor en hart voor elkaar, we dragen allemaal een steentje bij en mogen we allemaal anders zijn. Tijdens deze workshop bespreken we niet alleen de inhoud van de katern maar ook het dagelijks handelen van het gehele team.

Saskia van den Bos – directeur nieuwkomersschool Hengelo

33. Trauma in het klaslokaal: introductie ReBTOSS-screeningsinstrument e

*Kim Bartelink
Marieke Boelhouwer*

Hoe signaleer je trauma in de schoolsituatie? Wat zijn de klachten en kenmerken? Met behulp van een overzichtelijk schema wordt in het kort de Window of Tolerance besproken met daarbij voorbeelden van gedragingen die passen bij een 'traumabrein'. Daarnaast wordt de ReBTOSS geïntroduceerd.

Het instrument is de brug van theorie naar de praktijk. Want in de praktijk blijkt het toch best lastig om theoretische kennis over trauma te vertalen naar gedrag in het klaslokaal. Traumasensitief lesgeven begint bij het herkennen en erkennen van een trauma. De ReBTOSS helpt hierbij.

Drs. Kim Bartelink - orthopedagoog-generalist en psychotraumatheapeut
Dr. Marieke Boelhouwer - psycholoog. Zij heeft de ReBTOSS ontwikkeld.

34. Inspirerende SEL-lessen voor nieuwkomers. Bouw je mee? e

Ria Goedhart

Sociaal-Emotioneel Leren (SEL) is van belang voor alle kinderen. Zij leren emoties kennen, ermee omgaan, zich in te leven in de ander, relaties hanteren en weloverwogen keuzes maken (Durlak et al., 2017). In veel methodes wordt echter te weinig rekening gehouden met de talige, sociaal-emotionele en culturele diversiteit in de groep. Hoe stem je de SEL-lessen op een verantwoorde manier af op de behoeften van de nieuwkomersleerlingen in jouw klas?

In deze workshop krijg je een kader en voorbeelden aangereikt. Vervolgens delen we succesvolle lessen Sociaal-Emotioneel Leren en plaatsen deze in een digitale omgeving, zodat alle deelnemers na de tweedaagse gebruik kunnen maken van een rijk bestand aan inspirerende SEL-lessen voor nieuwkomers op school.

Ria Goedhart is Promovendus en docent Hogeschool Utrecht/Seminarium voor Orthopedagogiek

35. Aanpak voor het versterken van het schoolklimaat b

*Lotte de Bruin
Antionet Blokland*

Met de gedragsaanpak School Wide Positive Behavior Support (SWPBS) krijgen schoolteams concrete tools in handen om samen te bouwen aan een duurzaam, positief schoolklimaat. Het doel hiervan is om een veilige omgeving te creëren waarin sociaal gedrag van leerlingen toeneemt en gedragsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Deze workshop is bedoeld voor deelnemers met nog weinig kennis van SWPBS. De principes van deze gedragsaanpak worden toegelicht en je gaat de deur uit met concrete technieken om het klimaat op jouw school positief te beïnvloeden.

Lotte de Bruin – adviseur van kenniscentrum SWPBS
Antionet Blokland – teamlid van wereldschool de Vlinder

36. Aanpak voor het versterken van het schoolklimaat e

*Lotte de Bruin
Antionet Blokland*

Deze workshop is bedoeld voor deelnemers die kennis hebben van SWPBS en bijvoorbeeld de principes toepassen op hun eigen school. We gaan aan de slag met eigen casussen en maken de verbinding tussen PBS en nieuwkomersonderwijs.

Lotte de Bruin – adviseur van kenniscentrum SWPBS
Antionet Blokland – teamlid van wereldschool de Vlinder

Schoolontwikkeling

37. Burgerschap en democratische processen in onderwijs aan nieuwkomers e

Maja Zuiderveld

We hebben sinds 2021 een wet, een opdracht om een visie te ontwikkelen op burgerschap en het geheel in een leerlijn vast te leggen. Hoe je van nóg een nieuw ontwikkelpunt en ervaren belasting komt tot het inzetten van déze agenda om juist je schoolontwikkeling een boost te geven, daar gaat deze workshop over.

Ter voorbereiding op de nieuwe schoolplanperiode de klokken gelijk zetten, aan de slag met visie op onderwijs en ontwikkeling. Het in kaart brengen van de doelgroep en daarna met focus doelen selecteren om aan te werken. Een handreiking hierbij kan zijn de Blauwdruk Burgerschap, die je meeneemt in alle zaken waar je rondom burgerschap en democratie aan te denken hebt. Vandaag geleerd, morgen gemotiveerd en geïnspireerd om stappen te zetten.

Maja Zuiderveld – adviseur en voormalig ib/directeur nieuwkomersschool

38. MR in het nieuwkomersonderwijs – hoe dan? e

Silvi Habets
Peter de Vries

In deze workshop nemen we je mee in de mogelijkheden van medezeggenschap in het nieuwkomersonderwijs. Hoe communiceer je op een effectieve manier met ouders van nieuwkomers over de schoolontwikkeling en organisatorische zaken?

Silvi Habets: *“In het contact met nieuwkomersscholen hoor ik regelmatig dat het moeilijk is om ouders te werven voor de MR. De taalbarrière, het grote verloop van gezinnen en de onbekendheid met het Nederlandse onderwijssysteem spelen daarbij een rol. Ik vertel graag (onderbouwd met een wervingsfilmje) hoe de MR bij ons vorm heeft gekregen!”*

Peter de Vries - expert en onderzoeker ouderbetrokkenheid.

Silvi Habets - directeur nieuwkomersschool De Wereldwijzer in Eindhoven

39. Heeft secundaire traumatisering jouw aandacht? e

Esther Pross

Door het lesgeven aan kinderen met vlucht en oorlogservaringen kun je als leerkracht last krijgen van secundaire traumatisering. Je krijgt dan stress van het meeleven met je leerling. Die stress kan uitgroeien naar een posttraumatische stress stoornis. De symptomen van een secundair trauma lijken op PTSS, een posttraumatische stressstoornis. Symptomen van een secundair trauma zijn bijv. denken of dromen over heftige ervaringen van leerling, verhoogde spanning, slaapproblemen.

Tijdens de workshop worden handvatten gegeven hoe secundaire traumatisering onder de aandacht te brengen van je personeel en hoe de begeleiding van leerkrachten op dit vlak vormgegeven kan worden.

Esther Pross – trainer trauma en cultuursensitiviteit

40. Global talk: Meer over Arabisch-Syrisch (taal en cultuur) b e

Ronza Jabrah

De cultuurspecialisten van Global Talk helpen je om cultuurbarrières uit de weg te ruimen. Ontdek het verschil tussen elkaar verstaan en elkaar begrijpen. Ronza geeft aan dat communicatie namelijk veel meer dan alleen de taal spreken. Communicatie is ook elkaars culturen begrijpen.

Ronza Jabrah – tolk bij Global Talk

41. Global talk: Meer over Polen (taal en cultuur)

Ruben van der Mooren

De cultuurspecialisten van Global Talk helpen je om cultuurbarrières uit de weg te ruimen. Ontdek het verschil tussen elkaar verstaan en elkaar begrijpen. Samen begrijpen we meer of allemaal verschillend, maar toch hetzelfde. Ruben neemt je mee in de Poolse cultuur.

Ruben van der Mooren – tolk bij Global Talk

42. Global talk: Meer over Eritrea (taal en cultuur)

Leila Yemana

De cultuurspecialisten van Global Talk helpen je om cultuurbarrières uit de weg te ruimen. Ontdek het verschil tussen elkaar verstaan en elkaar begrijpen. Deze sessie gaat specifiek over de Eritrese cultuur. Leila Yemana geeft je een inkijkje in de cultuur en gewoonten van Eritreeërs.

Leila Yemana – tolk bij Global Talk

43. Onderwijs vanuit perspectief Oekraïense leerlingen

Moniek Sanders
Yuliia Verenyich

Veel leerlingen vanuit Oekraïne en omgeving zijn sinds april gestart op diverse scholen in Nederland, zo ook op Kuna Mondo in Purmerend. Naast leerlingen zijn hier ook teamleden met Oekraïense achtergrond die zelf ook door de oorlog in Nederland gestart. Zij delen in deze sessie achtergrond vanuit Oekraïne en wat ze meenemen (of juist niet) naar het Nederlandse onderwijs.

Yuliia Verenyich – leerkrachtondersteuner Kuna Mondo + vakleerkracht Engels
Moniek Sanders – NT2 specialist en directeur Kuna Mondo

44. Leren van Taalschool Utrecht: implementatie Burgerschap en SEL

Esther van Zoest
Jenny Olsthoorn

De afgelopen jaren heeft het team van Taalschool Utrecht samen met dr. Kees van Overveld gewerkt aan een leerlijn SEL (sociaal emotioneel leren). Sociaal Emotioneel Leren geeft de leerlingen van Taalschool Utrecht handvatten voor sociale integratie in het vervolgonderwijs. In deze bijeenkomst nemen we je mee in hoe wij op Taalschool Utrecht met meer dan 60 nationaliteiten continu vorm proberen te geven aan Sociaal Emotioneel Leren én burgerschap. Van ontwikkelen naar doorleven en van onbewust naar bewust burgerschapsonderwijs.

Jenny Olsthoorn en Esther van Zoest – Directie Taalschool Utrecht

45. Schoolkr8 en de nieuwe LOWAN leerlijnen

Werner Laicht

SchoolKr8 is een leerlingvolgsysteem ontwikkeld voor het nieuwkomers-onderwijs. School360 ontwikkelde SchoolKr8 met de visie om de LOWAN Leerlijnen voor Nieuwkomers volledig te integreren in het leerlingvolgsysteem. In deze workshop wordt het gebruik van deze leerlijnen in de applicatie volledig toegelicht. Hoe werken de leerlijnen? Hoe bepaal je de juiste leerlijn bij een leerling en hoe kun je hierin differentiëren? Hoe volg je de leerling? Hoe werken de leerdoelen en hoe zit het met scores en toetsen? Al deze vragen komen aan bod.

Werner Laicht – eigenaar en ontwikkelaar SchoolKr8

46. Ouderbetrokkenheid in nieuwkomersscholen

b

Rubik Nazarian

Op welke wijze beïnvloeden jouw eigen gedrag (en waarden) het gedrag van de ouders? Welk cultuurspecifiek gedrag roept irritaties bij jou op? (Bijvoorbeeld onverwachte felheid/agressie of juist afhankelijkheid). Waarom leiden andere cultuurwaarden en drijfveren tot andere communicatiepatronen? En hoe herken ik deze patronen? Hoe kan ik aansluiten in communicatie zonder mij aan te passen? Hoe ga ik om met taalproblemen? Hoe ga ik om met ongewenst gedrag? Een praktische workshop die leerkrachten door ervarend leren en praktisch oefenen als prettig en leerzaam kunnen ervaren.

Rubik Nazarian - trainer in het onderwijs en in de zorg.

47. Goede instructie aan leerlingen met een taalafstand

b

Maja Zuiderveld

In deze workshop over goede instructie staat voor de beginnende leerkracht in het nieuwkomersonderwijs centraal waar je aan moet denken als je instructie geeft aan leerlingen met een taalafstand. Instructie is immer afhankelijk van taal, daarom gaan we kijken naar het eigen taalgebruik van de leerkracht. De theorie achter goede instructie (evidence based) wordt behandeld en de struikelblokken bij NT2, alsmede dat wat je kunt doen om deze zoveel mogelijk te ondervangen. Aan het einde van de workshop heeft men kennis en handreikingen om beter voorbereide lessen te geven.

Maja Zuiderveld – adviseur nieuwkomers en voormalig directie/ib NK-school

48. Directe instructie bij NT2: werken aan lesdoel én taaldoelen

e

Maja Zuiderveld

Goede instructie geven is noodzakelijk, het kunnen versnellen in het onderwijsprogramma staat of valt ermee. De theorie over expliciete directe instructie wordt gekoppeld aan kennis over tweede taalverwerking (evidence based). Het toevoegen van kennis over de succesfactoren van goed onderwijs aan anderstaligen. Hierbij zoomen we in op kennis over de voorkennis van de leerling Ook wordt er stilgestaan bij de noodzaak om naast het lesdoel taaldoelen te selecteren en hoe je dit dan vorm geeft voor luisteren, lezen, schrijven en spreken. Hierbij komt vanzelfsprekend de inzet van moedertalen aan de orde, alsmede de inzet van taalsteun (scaffolding) in het Nederlands. Aan het eind van de workshop kan de leerkracht lessen zo voorbereiden dat leerlingen komen tot meer taalproductie.

Maja Zuiderveld – adviseur nieuwkomers en voormalig directie/ib NK-school

49. Sessie voor Oekr. sprekende teamleden

volgt

Inhoud volgt z.s.m.

50. Sessie voor Oekr. sprekende teamleden

volgt

Inhoud volgt z.s.m.